

**Stiftelsen
Norsk Luftambulans**

Årsrapport for 2016

Årsberetning

Årsregnskap

- Aktivitetsregnskap
- Balanse
- Noter

Revisjonsberetning

Årsberetning 2016

Innledning

Stiftelsen Norsk Luftambulans (SNLA) er en ideell, giverfinansiert organisasjon som jobber for å videreutvikle arbeidet med å bringe livreddende medisinsk behandling ut til pasientene gjennom forskning, utvikling, utdanning og beredskap.

SNLA har hovedkontor i Drøbak i Frogn kommune, der 50 av de 87 ansatte har kontorplass. De øvrige sitter til daglig spredt over hele landet på kontorer ved noen av luftambulansbasene og ved helseforetak og universiteter vi samarbeider med.

Stiftelsen Norsk Luftambulans er representert med egne regionråd i fem regioner. Regionrådene er sammensatt med én til tre representanter fra hvert fylke i den aktuelle regionen. Regionrådsarbeidet er frivillig og ulønnet, men har en viktig rolle som representanter for SNLAs givere og som lyttepost og ambassadører for SNLAs arbeid i regionen. I tillegg foreslår regionrådene kandidater til SNLAs styre som velges på det årlige rådsmøtet, der delegater fra alle regionene deltar. Regionrådene møtes minimum fire ganger i året. Regionrådene har gjennom tildelte midler anledning til å bevilge støtte til akuttmedisinske tiltak i regionen. Tiltakene skal være i tråd med stiftelsens strategiske mål.

SNLA eier 100 prosent av aksjene i legehelikopteroperatøren Norsk Luftambulans AS (NLA AS), som driver ni av landets tolv luftambulansbaser, samt NLA Holding AS (NLAH). NLAH eier tre helikoptre som leies ut til NLA AS. Aktivitetsregnskapet for SNLA presenterer virksomheten med forskning, utvikling, utdanning og beredskap i stiftelsen, mens datterselskapene fremkommer som investering i datterselskaper i balansen. Ordinært konsernregnskap som inkluderer datterselskapenes operative virksomhet etter art er tilgjengelig ved henvendelse til Stiftelsens hovedkontor.

Virksomheten

Luftambulansoperatør

Det er en viktig del av SNLA sin formålsutøvelse å eie en leverandør av luftambulansetjenester. For SNLA gir eierskapet tilgang til kompetanse om hvilke områder tjenesten kan bli bedre, og mulighet for utprøving og implementering av nye løsninger. Datterselskapet NLA AS er den største legehelikopterleverandøren i Norge og tilbyr et konsept som integrerer flyoperative, redningstekniske og medisinske tjenester. Etter avtale med Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste ANS er selskapet i dag operatør på ni av tolv legehelikopterbaser. I tillegg har datterselskapet en kontrakt med danske Helseregioner og har siden høsten 2014 driftet den nasjonale legehelikopterordningen i Danmark med tre baser.

Etter en statlig anbudskonkurranse overtar NLA AS operatøransvaret for alle 12 legehelikopterbasene i Norge fra og med 1. juni 2018 og tar da over ansvaret også for basene Ålesund, Tromsø og Brønnøysund.

Den nye kontrakten fra 2018 innebærer et stort finansielt løft for NLA AS. Selskapet opererer i dag 16 helikoptre, og skal i forbindelse med ny kontrakt i Norge bytte ut det meste av flåten som fra 2018 vil bestå av 21 helikoptre som er en økning fra 16 i dagens kontrakter i Norge og Danmark.

Den nye kontrakten innebærer også et stort finansielt løft for SNLA i 2016 gjennom å skyte inn 250 MNOK i ny egenkapital i NLA AS. Dette skal sikre en solid finansiell plattform i datterselskapet ved oppstart av den nye kontrakten. Dette innebærer også at hele 330 MNOK av SNLA sin totale balanse på 543 MNOK er bundet opp i investeringen i datterselskapet.

Støtte og videreutvikle luftambulansetjenesten

SNLA skal bidra til at luftambulansetjenesten i Norge er helt i verdenstoppen. Det gjør vi blant annet ved å bidra til at tjenesten har mest mulig tilpassede helikoptre som kan operere under utfordrende geografiske og klimatiske forhold. Vi legger til rette for at mannskapene skal ha de beste og mest effektive hjelpemidlene, og at de både hver for seg og i felleskap skal ha mulighet til å trene på medisinske, flyoperative og redningstekniske utfordringer.

Derfor har vi til enhver tid en rekke utviklingsprosjekter som har ett felles mål: Å sørge for at hardt skadde og alvorlig syke pasienter får livsviktig akuttmedisinsk behandling utenfor sykehus så raskt som mulig.

Utviklingsprosjektene i Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste skal være basert på forskning og kunnskap, og målet er at løsningene som utvikles skal tas i bruk for å gjøre luftambulansetjenesten enda bedre.

I 2016 har det pågått flere prosjekter for å understøtte utviklingsarbeidet, blant annet omfattende utvikling og trening på treningsleiren Camp Torpomoen, utplassering av værkameraer for bedre flysikkerhet og videreutvikling av Point in Space (PinS) som gjør det mulig å fly i dårlig sikt.

I 2016 brukte SNLA 98,9 MNOK (2015: 97,2 MNOK) til støtte og videreutvikling av luftambulansetjenesten.

Forskning relatert til luftambulansetjenesten

Ti år etter etableringen av en egen forskningsavdeling, har Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste (SNLA) etablert seg som en ledende forskningsinstitusjon innen prehospitalet akuttmedisin i Europa. Vi har gjennom flere år vært, og skal fortsatt være, en viktig bidragsyter til akuttmedisinsk forskning innenfor definerte områder. Alt vi gjør skal komme pasientene til gode, og målet vårt er at våre forskere skal bidra til en stadig forbedring og utvikling av luftambulansetjenesten i tett samarbeid med universiteter og helseforetak. Det vil vi oppnå ved å forske på pasientbehandling, prosedyrer, systemer og medikamenter.

SNLA hadde ved utgangen av året 21 doktorgradsstipendiater ansatt og delfinansierte 16 akademiske stillinger ved flere universiteter i Norge.

Hjerte- og hjerneprogrammet er for tiden det mest omfattende forsknings-programmet og omfatter flere prosjekter knyttet til målet om utvikling av bedre prehospital diagnostisering og behandling av hjerne og hjerte. Et viktig prosjekt er hjerneslagprosjektet med en spesialbygget ambulanse med CT-maskin som tidlig i 2017 har fått nødvendige godkjenninger for planlagt oppstart av trombolysebehandling i slagambulansen fra 24. april 2017.

I 2016 brukte SNLA 40,3 MNOK (2015: 37,7 MNOK) til forskning relatert til luftambulansetjenesten.

Samarbeid relatert til luftambulansetjenesten

Stiftelsen Norsk Luftambulans bidrar årlig til kunnskapsformidling og utdanningstiltak hos medisinsk personell og andre nødetater. Norwegian Air Ambulance Academy (NAAA) omfatter i dag drift av kurs og undervisning for personell i luftambulansetjenesten, mastergradsutdanningen Pre-hospital Critical Care (PHCC) ved Universitetet i Stavanger (UiS) og kurs for andre samarbeidspartnere i nødetatene. Målsettingen er å øke kunnskap, ferdigheter og samarbeidsevner, slik at alle i redningskjeden jobber enda mer effektivt og bedre koordinert ved akutt skade og sykdom utenfor sykehus.

I 2016 brukte SNLA 37,4 MNOK (2015: 58,1 MNOK) til samarbeid relatert til luftambulansetjenesten.

Ekstra beredskap

Noe av midlene våre givere bidrar med går til å etablere ekstra luftambulansberedskap utover operatørkontrakten vårt datterselskap NLA AS har med staten. Den største satsingen det siste året var påskebase på Hovden i Bykle kommune i Aust-Agder 19. – 28. mars 2016.

Synlighet og pådriverarbeid

Luftambulansetjenesten i Norge er svært god, kanskje verdens beste på noen områder. Men det som er godt nok i dag, er mest sannsynlig ikke godt nok om noen år. Stiftelsen Norsk Luftambulans har siden starten i 1978 derfor utfordret myndighetene til stadig forbedring av luftambulansetjenesten. Støtten fra flere hundre tusen privatpersoner og bedrifter både forplikter og gir oss autoritet når vi snakker pasientenes sak ovenfor politikere, fagmiljøer og media.

2016 ble et hektisk pådriverår. Vi har bidratt i høringsarbeidet til Nasjonal helse- og sykehusplan, både i komitéhøring og gjennom kontakt med alle helsefraksjonene på Stortinget. Vi har sendt innspill til programarbeidet i alle de politiske partiene, deltatt på stortingshøring om ideelle organisasjoner og statsbudsjett for helse, hatt månedlige møter i helsepolitisk nettverk, holdt foredrag og gjennomført møter med en rekke folkevalgte på Stortinget, lokale myndigheter og samarbeidspartnere, blant annet LHL og årsmøtet for flysykepleierne.

Verving og innsamling

SNLAs virksomhet baserer seg på bidrag fra støttemedlemmer og givere. I 2016 har vi fått over 400 000 bidrag fra støttemedlemmer og givere. Vi har også fått bidrag fra over 5 000 bedrifter. Vi har gjennomført to gaveaksjoner og bedt våre støttemedlemmer om et

ekstra bidrag. Til sammen fikk vi 75 000 slike ekstra bidrag - nesten 20 millioner i tillegg til den faste støtten. I tillegg har vi i 2016 hatt stor økning i rekruttering av fastgivere, og har nå nesten 12 000.

I 2016 har vi gjort en del endringer. Vi har brukt mye tid på å lytte til våre trofaste støttespillere og til de som hittil har valgt å ikke støtte oss. En tydelig tilbakemelding er at personlige medlemsfordeler er mindre vesentlig enn det vi til nå har trodd. De er fine å ha, men ikke vesentlig for om man velger å støtte oss eller ikke. Våre givere ønsker først og fremst å gi et bidrag til å gjøre luftambulansen i Norge bedre. Vi har derfor besluttet å fase ut de personlige fordelene gjennom 2017 og frigjøre de pengene vi har brukt på dette til formålet: forskning, utvikling, utdanning og beredskap for en best mulig luftambulansetjeneste i Norge – både nå og i fremtiden. På denne bakgrunn er vi fra slutten av 2016 og hele 2017 i en fase hvor vi konverterer støttemedlemmene til givere, noe som gir større usikkerhet enn vanlig for hvor mange som blir med oss videre som givere.

Økonomiske resultater

SNLA økt inntektene med 6,2 MNOK fra 332,3 MNOK i 2015 til 338,5 MNOK. Inntekter fra støttemedlemmer og gaver gikk ned med 15,7 MNOK som en følge av innføring av overgang fra støttemedlemmer til givere mot slutten av året. Dette ble mer enn oppveiet av en økning av andre inntekter med 18 MNOK fra 44,3 MNOK i 2015 til 62,3 MNOK i 2016. Økningen i andre inntekter skyldes i hovedsak økning av tildelte tippemidler med 8,5 MNOK fra 18,8 MNOK i 2015 til 27,3 MNOK i 2016.

Kostnader til anskaffelse av midler gikk ned med 14,7 MNOK fra 73,8 MNOK i 2015 til 59,1 MNOK i 2016. Dette utgjorde en nedgang fra 24,7% av forbrukte midler i 2015 til 22,1% i 2016. Kostnader til organisasjonens formål gikk ned med 17,6 MNOK fra 207,7 MNOK i 2015 til 190,1 MNOK i 2016, en økning fra 69,4 % av forbrukte midler i 2015 til 71,2% i 2016.

Aktivitets-resultatet økte fra 32,9 MNOK i 2015 til 71,4 MNOK i 2016.

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde 91 MNOK (2015: -87,1 MNOK), mens netto kontanter brukt til investeringsaktiviteter utgjorde 248,7 MNOK (2015: 87,1 MNOK). Dette skyldes i hovedsak at SNLA har ytt et kapitalinnskudd på 250 MNOK til NLA AS i forbindelse med å sikre finansiell soliditet i forbindelse med ny operatørkontrakt fra 2018. På denne bakgrunn går likvide midler ned fra 203,8 MNOK ved utløpet av 2015 til 76,1 MNOK ved utløpet av 2016.

SNLA har god likviditet, ingen rentebærende gjeld og begrenset finansiell risiko.

Egenkapital utgjør ved utgangen av 2016 508,7 MNOK (2015: 437,4 MNOK), som utgjør en egenkapitalandel på 93,7% (2015: 92,6%)

I samsvar med regnskapslovens §3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede.

Indre og ytre miljø

Arbeidsmiljø

SNLA har jevnlig arbeidsmiljøundersøkelser blant våre ansatte. Resultatene viser at tilfredsheten med arbeidsplassen er god. Sist undersøkelse ble foretatt i 2014 og det er planlagt en ny i 2017. I det videre arbeidet med å styrke arbeidsmiljøet blir det tatt hensyn til innspillene som kommer frem gjennom undersøkelsen.

Sykefraværet i SNLA var 721 dager (2015: 1 128 dager), som gir et fravær på 3,7% (2015: 3%) Alt sykefravær følges opp i tråd med IA-avtalen. Det ble ikke registrert andre skader eller ulykker av vesentlig art i 2016.

Det ble i 2016 utført 70 årsverk i Stiftelsen (2015: 86 årsverk), fordelt på 85 personer (2015: 95), inkludert 21 doktorgradsstipendiater hvorav de fleste har deltidsstillinger.

Likestilling

Styret i SNLA består av fem kvinner og fem menn. Ledelsen bestod ved årsskiftet av 5 kvinner og fire menn. Totalt i SNLA er kvinneandelen 45% (2015: 38%).

Diskriminering

Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. SNLA etterlever lovens formål innenfor våre virksomheter.

Ytre miljø

SNLA virksomhet påvirker ikke det ytre miljøet i noe vesentlig grad. I forbindelse med utvikling, trening og ekstra beredskap leier SNLA av og til helikopter. I tillegg eier SNLA 21 legebiler som er stilt fritt til rådighet for Luftambulansetjenesten og statens redningstjeneste. Denne virksomheten forurensrer det ytre miljø i begrenset grad gjennom ordinær virksomhet. Selskapet har ordninger for kildesortering av kontoravfall og har returordninger for elektrisk materiell.

Hendelser i 2017

Styret og ledelsen i SNLA kjenner ikke til forhold etter balansedagen som vil påvirke stiftelsens resultat.

Fremtidsutsikter

Vårt FoU-arbeid styrkes i 2017. Vi vil inngå mer omfattende samarbeidsavtaler med både universitet og universitetssykehus, og vi skal rekruttere fler og mer kompetente fagfolk til vår organisasjon. FoU-arbeidet dekker viktige prosjekt i alle de fire helseregionene og har også mange internasjonale forgreninger, alt til det beste for den akutt syke eller skadde pasient i Norge.

Gjennom 2016 har vi gjort nye framskritt i forskningsarbeidet knyttet til slagambulansen. Vi har oppnådd resultater som har fått stor oppmerksomhet både i fagmiljøer, blant politikere og i mediene. Dette arbeidet videreføres, og tidlig i 2017

bryter vi nok en barriere, for første gang i verden vil en luftambulanseselege behandle et hjerneslag utenfor sykehuset med blodproppopløsende medikamenter. Dette starter en ny æra i behandlingen av hjerneslag der mange flere pasienter vil få en bedre behandling og et bedre liv etter hjerneslaget. Med bakgrunn i de erfaringene vi har gjort utvides dette prosjektet til å dekke både den akutt syke eller skadde hjerne og det akutt syke hjertet. Vi har innledet samarbeid med internasjonalt ledende fagmiljø for å "bygge" framtidens legehelikoptertjeneste, gjennom Hjerter- og Hjerneprogrammet. Dette er et krevende og møysommelig arbeid der ledende medisinske eksperter og forskere forener krefter med ingeniører og teknikere for stadig å bringe mer avansert akuttmedisinsk behandling ut til pasientene.

Vår utdanningsaktivitet gjennomgår viktige oppdateringer, oppgraderinger og utvidelser. Omlegging av kursporteføljen til e-læring videreføres i 2017. Vi får nå e-PHTLS, e-AMLS, e-TAS og e-MDVPA. Første kull i masterutdanningen i prehospitalet avansert akuttmedisin går inn i sitt nest siste år og andre kull inn i sitt andre år. Videre vil tre til fire PhD-stipendiater disputere i 2017. Basert på avtalen med det nyopprettede Norwegian Competence Centre for Helicopter vil vi i 2017 utvikle simuleringsbasert læring der luftambulanseseleger får trene sammen med resten av besetningen. Camp Torpomoen videreføres og utvikles som trenings- og utviklingsarena for alt operativt personell.

Arbeidet med konvertering fra medlemsorganisasjon til ren ideell organisasjon som baserer inntektene på gaver fra befolkningen vil prege 2017 og vil sette oss på kartet på en ny måte. Arbeidet setter store krav til en tydelig merkevare, noe som preger alt vårt markeds- og kommunikasjonsarbeid. Alle våre kontaktflater med befolkningen og givere endres og utvikles i tråd med vår tydelige merkevare; å bringe avansert akuttmedisinsk behandling ut til pasienten.

Vårt pådriver- og samfunnskontaktarbeid intensiveres. To nye legehelikopterbasert bør etableres, den medisinske delen av luftambulansetjenesten bør underlegges like tydelige krav og standarder som den flyoperative, og forholdene må legges bedre til rette for å flytte stadig mer avansert akuttmedisinsk behandling ut til pasientene. Nasjonal og internasjonal synlighet og relasjonsbygging er en viktig del av dette arbeidet.

Vårt datterselskap, NLA AS, ble tildelt kontrakt for å operere alle 12 legehelikopterbasene i Statens Luftambulansetjeneste fra 1. juni 2018. Det er første gang i historien at en operatør skal drive samtlige legehelikopterbasert. For NLA AS er dette et stort og krevende løft, og for Stiftelsen betyr dette en unik posisjon for å intensivere vårt formålsarbeid. Implementeringen av kontrakten er i full gang.

2016 har vært preget av omfattende **organisasjonsutvikling**. Dette arbeidet videreføres i 2017 og vil inkludere en beslutning om hvor Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste sitt hovedkontor skal lokaliseres i framtiden.

Styret og administrasjonen vil med dette takke våre givere og alle andre som støtter vårt arbeid for samarbeidet i året som har gått.

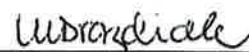
31. desember 2016
28. mars 2017

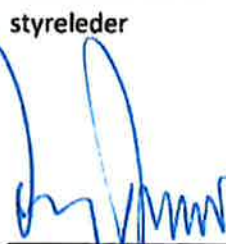
Knut Oscar Fleten
styreleder

Gro Merete Brækken
nestleder

Linda K. Drazdiak
styremedlem

Terje P. Iversen
styremedlem

Barbro Bir Hætta
styremedlem

Alf Einar Jakobsen
styremedlem

Olav Røise
styremedlem

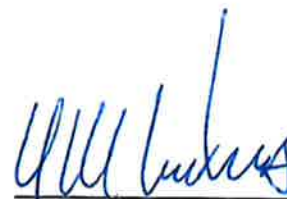
Hilde Torvanger
styremedlem

Randi J. Buckley
styremedlem

Tom Hanssen
styremedlem

Hans Morten Lossius
generalsekretær

Stiftelsen Norsk Luftambulans

Aktivitetsregnskap

(beløp i 1 000 kr.)

	Note	2016	2015
Anskaffede midler			
Inntekter fra støtte medlemmer (gaver)	1	194 795	210 481
Innsamlede midler	2	70 035	60 151
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		5 501	14 900
Finans- og investeringsaktiviteter		5 824	2 402
Andre inntekter	3	62 329	44 327
Totale inntekter		338 484	332 261
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler:			
Innsamling av midler	4,5	30 676	13 533
Operasjonelle aktiviteter		2 393	2 039
Verving og oppfølging av støtte medlemmer		26 023	58 231
Totale kostnader til anskaffelse av midler		59 092	73 804
% av totale forbrukte midler	14	22,1 %	24,7 %
Kostnader til organisasjonens formål:			
LAT støtte og videreutvikling	4,5	98 891	97 171
LAT forskning		40 349	37 658
LAT samarbeid		37 384	58 085
Medlemsfordeler		13 498	14 795
Totale kostnader til organisasjonens formål		190 122	207 710
% av totale forbrukte midler	14	71,2 %	69,4 %
Kostnader til administrasjon			
Administrasjon	4,5	17 892	17 853
Totale kostnader til administrasjon		17 892	17 853
% av totale forbrukte midler	14	6,7 %	6,0 %
Totale forbrukte midler		267 107	299 367
Aktivitetsresultat		71 377	32 894
Tillegges annen formålskapital	11	71 377	32 894

Stiftelsen Norsk Luftambulanse

Balanse pr. 31. desember

(Beløp i 1 000 kr.)

	Note	2016	2015
Anleggsmidler			
<i>Andre driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6	42 579	44 389
Biler	6	7 666	13 056
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner o l	6	5 252	8 242
Sum andre driftsmidler		<u>55 497</u>	<u>65 687</u>
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i datterselskap	7	380 042	130 042
Lån til konsernselskaper		29 585	59 585
Investering i aksjer og andeler	8	454	454
Pensjonsmidler	12	0	3 544
Sum finansielle anleggsmidler		<u>410 082</u>	<u>193 625</u>
Sum anleggsmidler		<u>465 578</u>	<u>259 312</u>
Omløpsmidler			
<i>Beholdninger</i>			
Forbruksmaterieil		<u>294</u>	<u>728</u>
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		266	1 908
Andre fordringer		74	4 636
Kortsiktige fordringer konsernselskap		<u>872</u>	<u>2 131</u>
Sum fordringer		<u>1 211</u>	<u>8 675</u>
<i>Investeringer</i>			
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	10	0	123 171
Sum investeringer		<u>0</u>	<u>123 171</u>
<i>Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	9	<u>76 126</u>	<u>80 602</u>
Sum omløpsmidler		<u>77 631</u>	<u>213 176</u>
SUM EIENDELER		<u>543 209</u>	<u>472 488</u>

Stiftelsen Norsk Luftambulanse

Balanse pr. 31. desember

(Beløp i 1 000 kr.)

	Note	2016	2015
Egenkapital (formålskapital)			
<i>Grunnkapital</i>			
Grunnkapital	11	510	510
Annen formålkapital	11	508 229	436 852
Sum egenkapital		508 739	437 362
Gjeld			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		9 998	13 881
Skyldig offentlige avgifter		4 723	7 438
Kortsiktig gjeld til konsernselskaper		7 090	847
Annen kortsiktig gjeld		12 658	12 960
Sum kortsiktig gjeld		34 470	35 126
Sum gjeld		34 470	35 126
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		543 209	472 488

Stiftelsen Norsk Luftambulans

28. mars 2017

I styret for Stiftelsen Norsk Luftambulans

Knut Oscar Fleten
styreleder

Gro Merete Brækken
nestleder

Linda K. Dræzdiak
styremedlem

Barbro Lill Hæfta
styremedlem

Olav Røise
styremedlem

Alf Einar Jakobsen
styremedlem

Hilde Torvanger
styremedlem

Terje Peter Iversen
styremedlem

Tom Hanssen
styremedlem (ans. valgt)

Randi Johannessen Buckley
styremedlem (ans. valgt)

Hans Morten Lossius
generalsekretær

Stiftelsen Norsk Luftambulans

Kontantstrømoppstilling

(Beløp i 1 000 kr.)

	SNLA	
	2016	2015
Årets aktivitetsresultat	71 377	32 894
Gevinst ved salg av andre driftsmidler	-498	-236
Ordinære avskrivninger	9 341	9 445
Endringer i beholdninger	434	-15
Endring i kundefordringer	1 642	-729
Endring i leverandørgjeld	-3 883	3 867
Forskjeller mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordningene	3 544	-1 117
Endringer i andre tidsavgrensninger	9 049	-11 690
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	91 007	32 419
Innbetalinger ved salg av andre driftsmidler	1 551	236
Utbetalinger ved kjøp av andre driftsmidler	-205	-6 428
Utbetalinger ved kjøp av aksjer i Norsk Luftambulans AS	0	-80 894
Kapitalinskudd i Norsk Luftambulans AS	-250 000	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-248 654	-87 086
Innbetalinger av lån til selskaper i samme konsern	30 000	66 756
Utbetalinger av lån til selskaper i samme konsern	0	-59 585
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	30 000	7 171
Bankinnskudd, kontantekvivalenter og lignende pr 1.1.	203 773	251 268
Netto endring i likvider	-127 647	-47 495
Bankinnskudd, kontantekvivalenter og lignende pr 31.12	76 126	203 773

Bankinnskudd, kontantekvivalenter og lignende omfatter bankinnskudd, kontanter og lignende, herunder pengemarkedsfond.

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk. Stiftelsen Norsk Luftambulans benytter regnskapsstandard for ideelle organisasjoner. Dette innebærer at Stiftelsen Norsk Luftambulans presenterer resultatregnskapet klassifisert basert på aktivitet fremfor art. Enkelte kostnadsarter opplyses likevel i note.

Inntektsføringsprinsipper

Stiftelsens største inntektskilde var frem til november 2016 innbetalinger fra støttemedlemmer. Medlemsfordelene anses å være så små at innbetalingene fra medlemmene i sin helhet er å anse som gaver. Innbetalingene fra Støttemedlemmene inntektsføres når disse mottas.

Fra november 2016 blir støttemedlemsskap ikke fornyet og innbetalinger defineres som rene ideelle gaver. Alle gaver inntektsføres når disse mottas.

Arv og gaver inntektsføres når disse mottas, med unntak av mottak av midler som er øremerket særskilte tiltak. Disse avsettes i balansen som en forpliktelse inntil disse benyttes til det øremerkede tiltaket.

Inntekter fra sponsorer inntektsføres når avtalen er inngått og periodiseres over avtalens løpetid.

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmidlet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlenes kostpris og avskrives i takt med disse. Utskiftning av hele driftsmidler blir balanseført.

Leieavtaler vurderes som finansiell eller operasjonell leasing etter en konkret vurdering av den enkelte avtale. Finansielle leieavtaler kjennetegnes ved at leietaker overtar det vesentlige av risiko og kontroll knyttet til leieobjektet. Finansielle leieavtaler balanseføres og avskrives over leieperioden, rentelementet i leiekostnaden klassifiseres som finanskostnad. For operasjonelle leieavtaler beholder utleier det vesentlige av risiko og kontroll knyttet til leieobjektet. Operasjonelle leieavtaler kostnadsføres over leieperioden.

Datterselskap/tilknyttet selskap

Investering i datterselskapene NLA Holding AS og Norsk Luftambulans AS er vurdert etter historisk kost-metoden. Investering i tilknyttet selskap Ambulanseforum AS regnskapsføres etter kostmetoden. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste verdi av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning for forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (pengemarkedsfond) verdsettes til virkelig verdi på balansedagen iht. regnskapslovens § 5-8. Avkastningen inntektsføres som annen finansinntekt.

Pensjoner

Tidligere ytelsesbasert pensjonsordning er sagt opp med virkning fra 01.01.17 for de medlemmer som inngikk i ordningen med unntak av medlemmer som er sykemeldt og som pga. dette ikke er oppsigelige. De sykemeldte medlemmers situasjon forventes endelig avklart i.a. 2017 uten vesentlige økonomiske virkninger for Stiftelsen Norsk Luftambulans.

Fra og med 01.01.17 er alle ansatte (med unntak av de sykemeldte, som omtalt i forrige avsnitt) omfattet av en innskuddsbasert pensjonsordning. Påløpte kostnader til innskuddsbasert pensjonsordning resultatføres i den perioden denne er ment å dekke.

Bruk av estimater

Ledelsen benytter estimater og forutsetninger som påvirker resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Skatt

Stiftelsen Norsk Luftambulans driver ikke skattepliktig virksomhet.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

NOTE 2 - Innsamlede midler

	2016	2015
Arv/andre gaver	14 339	17 000
Gaveaksjon	22 844	15 723
Giverprogram	21 599	15 912
Støttebedrifter	11 253	11 516
Sum innsamlede midler	70 035	60 151

NOTE 3 -Andre inntekter

	2016	2015
Refusjon merverdiavgift	15 427	14 247
Tilskudd fra spilleoverskudd Norsk Tipping	27 292	18 764
Diverse andre inntekter	19 610	11 316
Sum andre inntekter	62 329	44 327

Stortinget vedtok i 2002 å kompensere frivillige organisasjoner for merkostnaden som fulgte av merverdiavgiftsreformen av 1. juli 2001. I tråd med retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet søkte og fikk Stiftelsen Norsk Luftambulanserefundert merverdiavgift for perioden 01.01.15 til 31.12.15. Denne kompensasjonen beløp seg til 15,4 millioner kroner og er resultatført under andre inntekter i aktivitetsregnskapet i 2016.

Stiftelsen Norsk Luftambulanserefunderte søkte i 2016 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping og fikk tilskudd på 27,3 millioner kroner.

NOTE 4 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

	2016	2015
Lønninger	60 736	71 036
Arbeidsgiveravgift	10 488	10 821
Pensjonskostnader	11 815	7 728
Andre ytelser	6 120	6 072
Sum	89 160	95 657

Antall ansatte

	2016	2015
Gjennomsnittlig antall årsverk	83	92

Godtgjørelse til ledende ansatte	Lønn	Pensjonspremie	Annen godtgjørelse
Generalsekretær	1 411	244	130
Styret	954		

Styreleders godtgjørelse for 2016 utgjorde 151 128 kroner.

Lån og sikkerhetsstillelse

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for generalsekretær, ansatte, styremedlemmer, ansatte eller andre nærstående parter.

Godtgjørelse til revisor

	2016	2015
Lovpålagt revisjon	240	235
Andre attestasjonstjenester	44	22
Skatte-/avgiftsrådgivning	56	0
Andre tjenester utover revisjon	134	1 854

Beløpene er oppgitt ekskl. mva.

NOTE 5 - Driftskostnader

	2016	2015
Prosjekter luftambulansetjenesten	23 676	35 852
Varekostnad	1 347	1 682
Lønnskostnad	89 160	95 657
Ordinære avskrivninger	9 341	9 445
Finanskostnader	41	89
Annen driftskostnad	146 536	156 641
Sum driftskostnader	270 101	299 367

NOTE 6 - varige driftsmidler

	Biler Tomter *) bygninger og annen fast eiendom	Driftsløspøre og lignende	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.16	32 968	92 119	168 998
Tilgang kjøpte driftsmidler		103	205
Avgang	-4 841	102	-4 841
Anskaffelseskost 31.12.16	28 127	92 222	164 361
Akk.avskrivninger 01.01.16	-19 912	-47 582	-103 311
Akk.avskrivninger solgte driftsmidler	-3 787		-3 787
Akk.avskrivninger 31.12.16	-20 461	-49 642	-108 865
Balanseført verdi 31.12.16	7 666	42 579	55 497
Årets avskrivninger	-4 336	-2 060	-2 945
Økonomisk levetid	5-7 år	10-30 år	3-10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

* Tomter avskrives ikke

0	0	0
---	---	---

NOTE 7 - Datterselskap

	Anskaffelsestidspunkt	Bokført verdi pr. 31.12		
		Eierandel	Anskaffelseskost	Innskutt kapital
NLA Holding AS	2004	100 %	49 148	49 148
Norsk Luftambulanserefund AS	2015	100 %	80 894	250 000
Sum			130 042	380 042

Det er ikke utarbeidet et konsolidert aktivitetsbasert regnskap da datterselskapene benytter andre regnskapsprinsipper enn Stiftelsen Norsk Luftambulanserefund. Ordinært konsernregnskap etter art for Stiftelsen Norsk Luftambulanserefund konsern er tilgjengelig ved henvendelse til Stiftelsens hovedkontor i Holterveien 24 i Drøbak.

Note 8 – Investering i aksjer

	Eierandel	Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Ambulanseforum AS	41 %	454	454

NOTE 9 - Bundne midler

Av bankinnskuddene utgjør bundne midler:

	2016	2015
Skattetreksmidler	4 596	4 518

Note 10 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Stiftelsen Norsk Luftambulans har hatt kortsiktige plasseringer som har vært forvaltet av Formuesforvaltning Aktiv Forvaltning AS. Plasseringene klassifiseres som markedsbaserte finansielle omløpsmidler og balanseføres til virkelig verdi.

	2016	2015
Pengemarked/bank	0	42 769
Norske obligasjoner	0	55 574
Utenlandske obligasjoner	0	7 535
Norske aksjer	0	5 753
Utenlandske aksjer	0	11 541
Sum	0	123 171

Stiftelsen Norsk Luftambulans har i 2016 realisert sine markedsbaserte finansielle omløpsmidler, for å frigjøre midler til kapitalinnskuddet i Norsk Luftambulans AS.

NOTE 11 - Formålkapital

	Grunnkapital	Annen formålkapital	Sum
Formålkapital pr 01.01.2016	510	436 852	437 362
Årets resultat	0	68 383	68 383
Formålkapital (formålkapital) pr 31.12.16	510	505 235	505 745

NOTE 12 - Pensjon

Stiftelsen Norsk Luftambulans er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Stiftelsens pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Stiftelsen besluttet å gå over til innskuddsbasert tjenestepensjon (ITP) pr. 01.09.08. Den ytelsesbaserte ordningen ble samtidig lukket for nye innmeldinger, og det ble opprettet en innskuddsbasert tjenestepensjon for nye ansatte etter 01.09.08. Tidligere ytelsesbasert pensjonsordning er sagt opp med virkning fra 01.01.17 for de medlemmer som inngikk i ordningen. Fra 01.01.17 har alle ansatte innskuddsbasert tjenestepensjon med en innskuddsramme på 7%/25,1% (hvorav en andel på 3,1% over 12G er egenbetaling).

Periodisert pensjonskostnad for 2016 har vært kr 11 815 313.

Avviklingen av tidligere ytelsesbasert pensjonsordning har gitt en negativ resultateffekt på kr 3 543 821 i 2016.

Selskapet er omfattet av AFP-ordningen i privat sektor. Denne ordningen er ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Premien er fastsatt til 2,5 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Det er ikke fondsoppygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

NOTE 13 - Garanti og sikkerhetsstillelser

Type sikkerhetsstillelse	Vedr. forhold	Eksposering
Letter of Comfort	Anskaffelser anbudskontrakt 2018-24	-
Selvskyldnerkausjon	Finansiell lease av helikopter	242 283 793
Pant 1. prioritet	Vedr. kassekredit og garantier utstedt av DNB for datterselskaper	20 000 000
Selvskyldnerkausjon	Nedbetalingslån NOK 60.000.000	60 000 000
Garanti	Garanti Scandinavian Airlines	100 000
sum		322 383 793

NOTE 14 - Aktivitetsbasert regnskap

Aktivitetsbasert regnskap ble avlagt første gang i 2008.

Tabellen under viser andel totale kostnader til formålsutøvelse for de siste fem årene:

Kostnader til formålet	2016	2015	2014	2013	2012
Sum forbrukte midler	71,5 %	69,4 %	73,9 %	72,5 %	70,4 %
Innsamlingsprosent	78,6 %	73,5 %	77,6 %	77,6 %	75,9 %
Administrasjonsprosent	6,6 %	6,0 %	4,6 %	5,1 %	5,0 %